

Mozes' profetische zegen over Zebulon en Issaschar

Vooral de profetie van Mozes over Zebulon en Issaschar heb ik meer en meer verstaan als een roeping die op ons land ligt. Daarom vond ik het verbazingwekkend wat ik las in een artikel van wijlen drs. A. Vergunst over Udemans en diens boek 'Het Koopmansjacht'. Ik schreef daarover in mijn boekje *Nederlands grootste ommekeer* (blz. 14) het volgende:

Heel veel mensen – ook die zich christen noemen – zijn in verwarring. Een jaar lang staan de media bol van het virus. Alsof er niets anders meer is. Maar het Evangelie is er ook nog! En dat laat zich niet ondersneeuwen! Als u een hoopgevende boodschap voor ons Nederlandse volk wilt lezen (een voluit nationale boodschap dus), schaf dan het boekje **'Nederlands grootste ommekeer'** aan (52 blz. verschenen in maart 2020). *Het laat zien hoe onder het koningschap van Hizkia het volk vanuit een geestelijk en moreel dieptepunt in een paar maanden tijd -door Gods genade! - tot een heerlijk hoogtepunt werd gebracht.* Dit staat ook ons land te wachten! Voor € 5,00 kunt u het bestellen bij de boekhandel of via www.jeruzalemforome.nl/webwinkel.

verkoopbaar in de boekhandel of via www.jeruzalemforome.nl

Godefridus Udemans 'was predikant in Zierikzee in de eerste helft van de zeventiende eeuw....Zierikzee had een haven, die rechtstreeks verbonden was met de open zee. Een groot deel van de mannen uit zijn gemeente voer jaarlijks uit. Ons land had handelscontacten in alle werelddelen. .... Hij leerde zijn scheepslui hoe je ook op zee God kunt dienen..... In het boek 'Het Koopmansjacht' heeft hij het over onze roeping als volk. Die ligt niet in de eerste plaats in de handel. Zou God ons niet zoveel mogelijkheden in de zeevaart gegeven hebben om allereerst andere volken met het Evangelie te bereiken? Het is bijzonder dat hij als uitgangspunt voor dit boek de woorden kiest waarmee Mozes de stammen Issaschar en Zebulon zegent: (...)

Verheugt u. o Zebulon, over uw uittocht, Issaschar over uw hutten; volken zullen zij tot de berg roepen...(Deut. 33:18,19)

Friese Bijbelleesmorgen

In 2018 begon ik met een aantal, vooral Friese gelovigen, de Bijbel in het Fries te lezen. Wij lazen eerst uit de Friese vertaling van dr. Wumkes uit 1946 en daarna de nieuwere vertaling uit 1978. Tussen door werden wat toelichtingen gegeven maar

vooral gebeden en God aanbeden. En dat alles in de huiselijke sfeer in Ternaard waar de familie Slagman ons gastvrij ontving. Het ligt even stil, maar de God van Israël is bezig de plannen van Zijn hart bekend te maken. Natuurlijk niet alleen met Friesland. God riep Abram, opdat hij en het volk dat uit hem geboren werd (Israël) tot zegen zou zijn voor alle geslachten en volken van de aarde!

De zegen die dr. Wumkes en anderen verspreidden
God is bezig mijn ogen te openen. Een wereld gaat voor je open als je de (meest Friestalige) geschriften van bijvoorbeeld dr. G.A. Wumkes leest. Wat is die man, samen met anderen werkzaam vanuit het 'Kristlik Frysk Selskip' (Christelijk Fries genootschap) tot zegen geweest!

Hoe hebben een aantal predikanten en andere medewerkers zich vooral in de eerste helft van de 20e eeuw ingezet, om aan de Friezen hun eigen taal en daarmee hun eigenheid terug te geven! En God heeft hun inspanningen gezegend.

Het Friese Réveil

Het eerste boek dat dr. Wumkes in het Fries schreef, was een verslag van het Friese Réveil. Het verscheen in 1908, maar werd pas in het Nederlands vertaald in....1994. Wat een heerlijke tijd was dat in de 19e eeuw, wat een zegen verspreidden een aantal predikanten in Friesland in een wijde omgeving. En wat een honger naar het Woord. Het dorp Heeg bijvoorbeeld stond, wanneer er kerkdiensten waren, vol met rijtuigen ('s winters kwam men op de schaats). Tussen beide diensten klonken Psalmen over de velden. Wat een gezag hadden bepaalde mannen Gods. Zij stonden pal voor Gods Woord en verkondigden in een liberale, zelfgenoegzame tijd het blijde Evangelie van Jezus Christus...met grote zegen!

De Friese taal mag er zijn

Het werd hoog tijd dat het Friese volk uit zijn schuilplaats trad. Naast de grote zegeningen die de Reformatie bracht, heeft deze hierin gefaald dat zij de Friezen hun moedertaal als gebruik in de eredienst ontnam. Het motto van genoemde vereniging die in 1908 werd opgericht was Handelingen 2:4: *'En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken in andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken'*. Niet voor niets begonnen zij het 'Kristlik Frysk Selskip' met Pinksteren! Zou de Geest Zich in alle talen van de volken willen uitdrukken....behalve in het Fries? In een indrukwekkende toespraak betoogde ds. Huismans, een van de voortrekkers van de Friese beweging: sprak de Heiland Zelf niet Zijn Galilese (Arameese) moedertaal? Uitgerekend in Zijn diepste Godverlatenheid aan het kruis roept Hij Zijn Vader aan, niet met de Hebreeuwse woorden Eli, Eli, lama azavthani, maar in Zijn moedertaal (Aramees): 'Eloi, Eloi, lama sabachtani: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

1933

1933 was een belangrijk jaar. Hitler begon in dat jaar zijn aanval op het Joodse volk door hun geestelijke erfenis, het Oude Testament ('die Judenbibel') en de Tien Geboden aan te

In februari 2021 verscheen het leerzame boek van ds. M.D. Geuze, **Hoor de stem van God in de corona crisis!** *In 31 hoofdstukken gaat de schrijver de rampen in de Bijbel bij langs. Vanaf het begin van de Bijbel tot het einde. Een uitstekende onderbouwing om in het tweede maar heel toegespitste deel twee profetische stemmen te laten horen. Zij geven inzicht in wat er gaande is, maar bieden ook perspectief tijdens de golven van de pandemie die over de wereld gaan.* Beslist en dringend aan te bevelen! Voor € 6,95 (excl. porto) verkrijgbaar in de boekwinkel en bij onze Uitgeverij.

vallen. Maar... in datzelfde jaar zette dr. Wumkes zich aan de vertaling van het Oude Testament in het Fries! Het Nieuwe Testament was al klaar. Wat een genade, nog in de oorlog verschijnt de eerste volledige Bijbel in het Fries.

De enige uitweg uit de huidige ellende

Het probleem vandaag is niet 'het virus'. Wijzelf zijn het pro-

bleem. Hoe durven wij onze vuile handen uit te steken naar het schoonste van Gods schepping (het kind, verborgen in de moederschoot) en dan nog het toverwoord 'duurzaamheid' in de mond te nemen? De kern van de nood ligt bij de verwerping van de levende God van Israël en Zijn eeuwig gebod en eeuwige belofte! Wie God de Vader en Zijn Zoon verwerpt, verwerpt ten slotte ook het kostbare moederschap. Hoe zeer is het gezin, het vader- en moederschap, in gevaar! Hoe worden kinderen en jongeren bedreigd door een moraal uit de duisternis, verkocht als 'vrijheid'.

Maar geen nood: God heeft een plan. En de Friezen en wij allen, van welke nationaliteit ook, zullen moeten ontdekken dat 'ús mem' moeder Jeruzalem is, het gelovige voorgeslacht uit Sion met wie wij alleen door gelovige terugkeer tot God verbonden zullen zijn. En vooral: terugkeer tot 'us Heit', onze Vader in de hemel. Al Zijn beloften zijn rotsvast verankerd in het Offer van Jezus, in Zijn kostbaar Bloed, eens en voorgoed op Golgotha vergoten. Tot redding, allereerst van alle stammen en volken van Israël en vervolgens ook van alle naties en geslachten der aarde!

Jeshua ha Massiach, Jezus Christus leeft en Zijn glorie zal spoedig de aarde, als deze is ontdaan van alle goddelozen, vervullen!

Jan den Admirant, dienaar van het Woord van God
Hoogeveen, voorjaar 2021

Uitgeverij Jeruzalem of Rome
Vondelstraat 18
7901 HR Hoogeveen
INGbankrek. Uitgeverij:
NL05INGB0003817268
Ingeschreven in K.v.K.
onder nr. 04088724

Vertegenwoordigster:
Martha ten Bosch-Dane
Delftsestraatweg 272
2645 AE Delfgauw
015-3647312
06-28231390
marthadane@hotmail.com

Vragen, uitnodigingen, bemoedigingen:
J. den Admirant
Vondelstraat 18, 7901 HR Hoogeveen
0528-220993 / 06-40872316
j.den.admirant@ziggo.nl /
jeruzalemofrome@gmail.com
www.jeruzalemofrome.nl

Doel van deze Nieuwsbrief 2021 nr. 1

Deze Nieuwsbrief heeft meer dan één doel. U vindt er een promotie van het boek van Jaap Heeringa, Gij kustlanden, dat wij in april/mei hopen uit te geven. Daarin spelen zowel Friesland als Israël een belangrijke rol. De Bijbel geeft geen ruimte voor doemdenken. Zeker heeft Gods Woord een ernstige boodschap, maar vooral een hoopvolle. Van harte

hopen wij als Uitgeverij dat het Friese hart (en het hart van elke niet-Friese lezer!) door deze Nieuwsbrief geraakt wordt. En er toe aangezet wordt, deze boodschap nader te onderzoeken. Wij zijn blij met iedere bemoedigende of positief-kritische reactie! Onze adresgegevens vindt u op pagina 6 onderaan.

Friezen, maak u klaar voor de taak waar de God van Israël u toe roept!

Het was een onvergetelijke dag. Op de zonovergoten eerste dag van de week togen Jaap Heeringa en ik, daags na de sabbat van 20 februari, met de auto door het Friese landschap, via diverse dorpjes, langs de kust. Onze tocht had een doel. Ik heb, als uitgever, het boek van Jaap, 'Gij kustlanden' onder handen om het uit te geven. Ik ben erg enthousiast over dit boek. En hoewel het op het moment dat ik deze Nieuwsbrief schrijf nog niet persklaar is, is het mij een vreugde, de komst er van zo breed mogelijk bekend te maken. Allereerst onder de Friezen, en vervolgens in de rest van Nederland. Ik wil u graag vertellen waarom.

Geen romannetje

Om te beginnen is dit niet het zoveelste boek dat het thema 'Israël' onder de aandacht wil brengen. Het wordt niet uitgegeven om Israëlfans te plezieren. Zeker ook als uitgever wil ik het woord van Salomo serieus nemen, als hij zegt dat er geen eind komt aan het maken van boeken en dat veel lezen de geest vermoeit. Ik kan dat alleen maar beamen. Ook dit boek is bepaald geen romannetje. En wie zich liever een ongeluk slaapt, dan wakker wordt, moet het niet aanschaffen.

Doelgroep

Natuurlijk ben ik niet zo naïef, om te denken dat elk huis in Nederland straks dit

boek op de plank heeft staan. Er zijn echter nogal wat mensen die verantwoording dragen voor de opvoeding van ons volk. Dan denk ik allereerst aan degenen die de gemeenten van Christus onderwijzen in Gods Woord. Zij als eersten zijn geroepen, als herders van de kudde, van de Messias, de Heere Jezus te getuigen. En er voor te waken, dat zij Jezus niet van Zijn identiteit beroven. Als Mens wortelt Hij in het volk Israël. Op de laatste pagina van de Bijbel getuigt Hij van Zichzelf : *'Ik ben de Wortel en het Geslacht van David, de blinkende Morgenster' (Openb. 22:16)*. Hoe zouden de predikers van het Evangelie gemeente en volk kunnen voorbereiden op het komende koninkrijk van de Messias als

Zicht op de dijk bij Paesens

Afgeknotte olijboom. Jezus is zowel de Wortel die de olijboom van Gods verbond met Israël draagt als een loot aan de olijboom, geboren uit David.

Het boekje ‘Openbare toegangscode tot het Messiaanse koninkrijk’ verscheen zomer 2020. Nota bene, de heerlijkste tijd van de geschiedenis, duizend jaar lang staat voor de deur en... zelfs het gros van de ‘christenheid’ heeft er totaal geen sjoego van. Laat staan dat men er warm voor loopt! Hoogtijd dus om de vinger aan de pols te houden, en aan de hand van Gods Woord te testen - nóg belangrijker dan een coronatest!- of je klaar bent om aan de oordelen te ontkomen en het koninkrijk van God binnen te gaan. ’

Prijs: € 5,00, 64 blz.

zij zelfs in deze tijd nog niet de brandende vraag van de apostelen zich eigen maken: ‘Heere, zult Gij in deze tijd aan Israël het koninkrijk weer oprichten?’ (Hand. 1:6) Het spreekt vanzelf, dat de eerste de beste vader of moeder dezelfde verantwoording draagt voor hun kinderen, om hun Bijbel biddend te lezen, en te bidden ‘Uw koninkrijk kome’. Dat betekent zeker ook: ‘Herstel Uw volk, Uw Israël!’

Voor elke Nederlander van belang

Maar de meerderheid van ons volk weet toch als het hierom gaat van toeten noch blazen? Wat moeten docenten met een boek als *Gij kustlanden* als zij voor de Bijbel op zijn hoogst als ‘cultureel erfgoed’ een plek willen inruimen naast de koran en allerhande andere religieuze of humane lectuur, maar er verder geen boodschap aan hebben? Wat doe je in de politiek met *Gij kustlanden*? Heel simpel: de vraag omkeren! Welke boodschap heeft God in Zijn Woord (de Bijbel) aan ons? Daarin gaat het niet alleen om ons persoonlijk heil, maar om het heil van alle volken. Neem alleen maar Psalm 22. Daarin lees je hoe de intens diepe noodkreet van de lijdende Messias er op uitloopt dat ‘het hele huis van Jakob’ en ‘alle geslachten der aarde’ Hem zullen aanbidden! Hoewel ‘*Gij kustlanden*’ geen dikke pil is, passeren heel wat volken en stammen die de kustlanden van Noordwest Europa bewonen daarin de revue. Met name die volken en stammen die hun oorsprong hebben in het volk Is-

raël. Daarbij krijgen de Friezen speciale aandacht. Daarom hadden wij er een dagje voor uitgetrokken, om vooral de Friese kust aan te doen.

De Friese kusten

Ja, het staat er in het meervoud. Friese kusten. Het noorden van Noord-Holland heet ‘West-Friesland’ en oostelijk van de provincie Friesland, net over de grens in Duitsland, ligt Oost-Friesland. Daar ligt Emden, de stad die duizenden en duizenden vervolgde protestanten uit de Nederlanden zo gastvrij en liefdevol opving in de 16e eeuw. Daar, in Emden, werd de kerk der Reformatie georganiseerd.

Wij konden slechts langs een deel van de Friese kusten. Jaaps boek heeft mij geleerd dat de Friezen in het verleden veel verder zijn afgezakt naar het zuiden. Tot in Vlaanderen toe. Een tijdlang – eeuwen geleden- verbleef het gros van de Friezen daar vanwege de enorme overstromingen. Wat heeft ons land eeuwen geworsteld met de zee!

Gedenksteen in de kerk van Metslawier. Tot zo hoog steeg het water tijdens de grote stormvloed op 1 november 1570.

Uit het gedegen ‘geschiedkundig verslag van de meest bekende, buitengewoon hoge watervloeden, doorbraken en overstromingen welke Noord- en Zuid-Nederland van de vroegste tijden tot heden hebben geteisterd’ (door D.J. Glimmerveen, 1856) blijkt dat die overstromingen de eerste eeuwen van onze jaartelling vooral Friesland golden. Zij waren kennelijk de eerste bewoners van de lage landen bij de zee. Heel ons land heette aanvankelijk ‘Frisia’.

Ons land is getekend door de zee. De duinen aan de westkust van ons land zijn opgeworpen door de hevige stormen en vormen een natuurlijke bescherming tegen de zee. In Friesland stond het land heel regelmatig onder water. Men trachtte te overleven door terpen te bouwen en daarop te wonen, met mens en vee. En natuurlijk hebben wij overal onze dijken. Door inpoldering hebben onze voorouders heel wat grond aan de zee onttrokken. Zij betaalden daar vaak een hoge prijs voor. Zeker zo’n vier overstromingen per eeuw troffen als rampen ons

land en volk, de eeuwen door. Toch bleven wij hier wonen. Maar die eerste eeuwen dus werd het de Friezen te bar, en trokken zij naar het zuiden. Eeuwen later trok een aantal van hen weer naar hun oorspronkelijke woongebied, het Friese land. Inmiddels -vertelt Jaap in zijn boek- hadden zich hier vanuit het Noorden Angelen gevestigd. Uit de vermenging van Angelen en Friezen is het huidige Friese volk ontstaan. Vandaar dat wij soms verrassende overeenkomsten vinden tussen het Engels en het Fries.

Wat bezielde ons voorouders?

Wij kunnen ons afvragen: wat bezielde onze voorouders, hier te gaan wonen? Vraag je dan niet om rampen, als je zo dichtbij de de voortdurende dreiging van de zee je verblijf hebt? Of... heeft het met onze bestemming te maken, die van de Friezen voorop? Heeft het met een profetische roeping te maken, waar wij op dit moment tegen steigeren? Toen vader Jakob al zijn twaalf zonen op zijn sterfbed zegende, profeteerde hij over de stammen van Israël (en de volken die er uit voort zouden komen!). Twee van die profetieën hebben een belangrijke plek gekregen in ‘Gij kustlanden’. Geen wonder, want zoek de hele atlas maar door, en wijs de landen maar aan waar de bewoners uitgerekend de kust als hun verblijfplaats kozen. Een kustland als Nederland kom je nergens anders tegen. Van één van Jakobs zonen profeteerde hij:

Zicht op Schiermonnikoog. De slenk door de wadden is duidelijk zichtbaar.

‘Zebulon zal aan de ‘haven der zeeën’ (het strand van de wijze zee) wonen; en hij zal aan de haven der zee wezen...’ (Genesis 49:13).

Ook Mozes spreekt bij zijn zegen over Zebulon over de zee, maar hij noemt dan Zebulon en Issaschar in één adem:

‘Verheugt u, o Zebulon over uw uittochten [namelijk over de zeeën] en Issaschar over uw hutten (tenten) . Zij zullen volken tot de berg roepen....’ (Deut. 33:18,19a) . In het vervolg van de tekst zegt hij zelfs dat zij de overvloed van de zeeën zullen zuigen. Maar dit keer zullen zij zich niet primair aan de zee verrijken, maar God offers brengen waar Hij recht op heeft op Zijn berg. Wie denkt niet aan de berg Sion, in Jeruzalem? De beide nauw verbonden stammen zullen in de toekomst de andere volken uit Israël, met de naties, op roepen naar Sion te keren!

Verstrooid over de aarde

Eén van de belangrijkste zaken die Jaap Heeringa uitvoerig in *Gij kustlanden* helder uiteenzet is het verschil tussen, zeg maar, het Joodse deel van Israël en de Tien Stammen van Israël. Deze kun je geen Joden noemen. Zij heten Israëlieten. Die twee delen van het ene volk zijn in twee verschillende ballingschappen uiteen gegaan. Zeker hebben zich al in Bijbelse tijd een aantal Israëlieten bij Juda gevoegd. Dat waren de degenen die God vreesden, die het onder de goddeloze regering in het koninkrijk Israël niet uithielden en naar ‘Juda’ verhuisden. Maar degenen die bleven wonen in het noorden van Israël zijn in een paar etappen door de Assyriërs naar hun land weggevoerd. Zij zijn tot op heden nooit teruggekeerd. Zij vooral zijn de schapen van Gods kudde waarover God klaagt dat niemand naar hen vraagt of hen zoekt (Ezechiël 34:6) . Gelukkig keert het tij langzaam aan.

Hoe kon het zover komen met Israël? De Israëlieten hadden zo met andere goden en godinnen geflirt, dat God hen met een scheidbrief (Jeremia 3:8) wegstuurde. Hij kon niet anders. Het huwelijksverbond tussen God en Israël lag aan diggelen. Pas aan het kruis werd door Jezus dit ‘handschrift dat tegen hen was’ ongedaan gemaakt. Sindsdien kan Israël – de ‘jongste zoon’- weer thuis komen. Na de uitstorting van de Heilige Geest gaat het Evangelie dan ook allereerst, naast de Joden, naar het verloren huis van Israël. Paulus werd door de Geest steeds in noordwestelijke richting gedreven.

De ingang van de stad Toledo in Spanje. De stad doet aan Jeruzalem denken. Hier bevindt zich een eeuwenoude synagoge. Zeker vijftien eeuwen woonden de Joden hier in vrede met hun Arabische broeders. In 1492 werden zij door het pausdom uit Spanje verbannen. Pas in 1968 werd dit verbod opgeheven!

Uiteindelijk belandt hij, via Rome in Spanje, en steekt vandaar over naar Britannië. Hoewel *Gij kustlanden* zich vooral op Nederland en op de Friezen richt, schetst Jaap tussen door ook de trek van de stammen. Vanuit Israël vertrokken diverse bekende evangelisten, zoals Jozef van Arimathea, Lazarus, Simon de Zeloot en Maria van Magdala naar Frankrijk en Engeland. Andere evangelisten, minder bekende, werden door Petrus in 50 na Christus naar de Lage landen gestuurd. Dat Willibrord en Bonifatius onze eerste zendelingen waren is een fabeltje, aldus de schrijver. Deze missionarissen brachten het rooms-katholicisme

en doofden het oorspronkelijke licht uit de eerste eeuw! In het boek ‘t Was anders van A. Sniijders wordt dit helder uit de doeken gedaan. Het was mede de aanleiding tot de oprichting van de Uitgeverij Jeruzalem of Rome en haar eerst uitgegeven boek.

Niet ten koste van de Joden

Je hoeft bij de schrijver van *Gij kustlanden* niet bang te zijn, dat hij het ene deel van Israël zo accentueert, dat het Joodse deel wordt ondergesneeuwd.

Joodse plein in Leeuwarden.

Jaap Heeringa heeft een even grote liefde en bewogenheid voor de Joden als voor de Tien Stammen. Al wandelend door Leeuwarden werd dat nog weer eens bevestigd. Eerst bezoeken wij het Joodse plein, met het gebouw waar de Joodse kinderen onderwezen werden. Even later staan wij bij de Joodse synagoge. De achterkant van dat gebouw is deels ook als synagoge in gebruik. Het ligt in de Sacramentstraat, onopvallend tussen andere woningen. Bij hoogtepunten in het Joodse leven in Leeuwarden is Jaap betrokken. Hij heeft het vertrouwen van de Joodse gemeenschap.

Uit zijn boek blijkt dat er in Israël orthodoxe rabbijnen zijn, die hevig op zoek zijn naar hun tien broers (het huis van Israël). Trouwens, de boeken van de orthodoxe Jood in Israël, Yair Davidy, worden achterin het boek ook genoemd onder een lange reeks bronnen waaruit Jaap put. Yair Davidy publiceerde zijn eerste boek over de Tien Stammen in 1994. Het heeft als titel: ‘The Tribes’ (de stammen). Op de kaft zet hij alle twaalf zonen van Jakob op een rijtje met daar achter de landen waar hij, na gedegen onderzoek, die stammen meent gevonden te hebben. Het zal u wellicht verbazen maar....na een diepgaande speurtocht trof hij ze allen aan niet zo ver van hier: in de kustlanden van Noordwest Europa!

Er zou heel veel gewonnen zijn, als *Gij kustlanden* vrienden van Israël en elke andere lezer helpt en aanmoedigt het bestaan van de tien broers van het Joodse volk serieus te nemen en hen lief te hebben. Wijlen broeder Siem Drost zei eens: ‘Juda is vermoord en Efraïm bij verstek doodverklaard’. Hoe

waar is deze uitspraak. Nooit zal Juda tot volheid komen zonder zijn broer Efraïm. En ‘Israël’ komt niet tot haar bestemming zonder ‘Juda’. De wereld wacht tot deze twee broers elkaar in het hart en in de armen sluiten!

De voormalige Joodse school op dit plein in Leeuwarden

Roeping van de Friezen

Jaaps boek loopt uit op een hoofdstuk over Issaschar. Het is het hoofdstuk waar om zo te zeggen het hele boek op aanstuurt. De climax, waarin ook een helder Bijbels licht over de Friezen valt. Ik sluit hiermee mijn aanbeveling van *Gij kustlanden* af om met een persoonlijke woord te eindigen.

Groeiend inzicht in onderscheid ‘Israël’ en ‘Juda’

Ik moge een Hollander zijn, en geen Fries, maar de Friezen hebben wel mijn hart. Dat is zo gegroeid. De liefde tot Israël werd in 1974 in mijn hart geboren. Toch duurde het tot 1991 dat -na een profetische reis met een team naar Rome- mijn ogen langzamerhand open gingen voor het verschil tussen ‘Israël en ‘Juda’. Dat najaar voelde ik mij gedrongen, de Schrift-gedeelten die op de stam Zebulon betrekking hebben, te onderzoeken. Ik zocht in mijn Hebreeuwse Bijbel teksten als Genesis 49 vers 13, Deuteronomium 33:18,19 en het slot van Jesaja 8 op, en maakte aantekeningen. Zomer 1993 waren wij als gezin in Friesland op vakantie. Ik ontving van broeder Sjoerd Wiersma een klein geschrift dat later uit het Engels in het Nederlands is vertaald: ‘Friezen, zonen van Issaschar?’ geschreven door Bert Otten. Het overtuigde mij erg, en ik kocht een Bijbel in de Friese taal (de nieuwe Bijbelvertaling uit 1978).